

Fram mot september

Valrörelsen har startat. Med sex månader kvar till valet är valplanering och valstrategier fastlagda runt om på de olika partikanslierna. Därmed inte sagt att perioden fram till valet inte kommer att vara fylld med oväntade och svårbedömbara händelser. Snarare är det väl så att den politiska processen är på väg in i ett hetsigare och intensivare skede, där de politiska huvudaktörerna tvingas att agera och reagera i en strömfåra vars riktning ingen enskild politiker kan bestämma över.

Förra valåret så här års började de socialdemokratiska skaffärerna göra sig påminda och de borgerligas övertag i opinionsmätningarna var påtagligt. I år är utgångsläget om man får tro Sifo mycket jämnt. De borgerliga partierna är nästan jämnstora och behöver sammantaget en eller annan procent för att balansera det socialistiska blocket. Kampen om väljarna blir hård fram till valdagen. Alla bedömare tycks vara ense om att det politiska läget är mera rörligt än på länge.

Egentligen borde socialdemokratiens utgångsläge vara utmärkt. 1976 fick Sverige äntligen den borgerliga regering som ena hälften av svenska folket så länge önskat sig. Knappa två år senare sprack den regeringen! Ur askan reste sig sedan en miniregering som kom till på socialdemokratisk nåder och vars förslag regelbundet manglas sönder i riksdagen. Kan man tänka sig en mera aptitretande situation för en Olof Palme? Den borgerliga splittringen kommer säkert också att besjungas i alla de tonarter i den socialdemokratiska valpropagandan.

Ändå blir det svårt för Olof Palme

att vinna detta val. Det finns faktorer som väger tyngre än de borgerligas problem med kärnkraften. Treparti-regeringen med Gösta Bohman som främste ansvarige lyckades på knappa två år få den svenska ekonomin ur den djupaste kris som vår ekonomi befunnit sig i sedan 30-talet. Siffrorna talar sitt tydliga språk. 1975 och 1976 präglades av sjunkande produktion och investeringar, av växande lager och ökande utländsk skuldsättning. Under 1977 hotades allt fler branscher och företag av direkta konkurser, och arbetslösheten växte. Den Åslingska akutmottagningen trädde i funktion, men viktigare och positivare än så: regeringen beslöt att med hjälp av generella åtgärder söka få rätsida på Sveriges sönderreglerade och kostnadspressade näringsliv. Devalveringarna, sänkningen av arbetsgivaravgifterna och momshöjningen gav resultat. Redan under 1978 kunde goda tecken noteras. Inflationen saktade av, exporten ökade och den nedåtgående trenden för industriproduktionen bröts. Utsikterna för 1979 är genomgående ljusa. Infrias finansplanens förväntningar kan 1979 bli 70-talets bästa år.

Den ekonomiska återhämtningen blir de borgerligas främsta trumfkort i valrörelsen. Men det finns andra frågor som kan komma att väga nästan lika tungt. Inte på grund av resultat som de borgerliga kan redovisa på dessa områden utan snarare på grund av de icke-socialistiska partiernas vilja att erkänna och ta itu med problemen. Det gäller för Sveriges framtid så betydelsefulla frågor som skolan, skatterna, familjepolitiken, rättstryggheten och äldre vården.

Alla dessa frågor är vardagsnära, de berör

den enskilda människan, de är handfasta och begripliga. Och det är moderaterna, centern och folkpartiet som diskuterar och arbetar med dem, medan socialdemokratin rör sig i högre teoretiska rymder befolkade av fackföreningsfonder och proms.

Borgerlighetens största styrka i dag är att dess politik är i takt med tiden och ligger nära den enskilda människans önskemål. Socialdemokratin största svaghet är att ha fastnat i en 60-talsradikalism, som ger föga utrymme åt kritiskt och konstruktivt nytänkande. Socialdemokratin av i dag klarar inte av att erkänna att den politik de fört under

sitt långa regeringsinnehav har medfört nya och svåra problem som kräver åtgärder. Eftersom socialdemokratin inte är beredd att tillstå problemens existens, är det inte heller att vänta att den socialdemokratiska rörelsen skall ha lösningar på dagens och morgondagens problem.

Vad har socialdemokratin att erbjuda 80-talets svenskar? Fackföreningsfonder, högre skatter i form av proms, planhushållning och korporativism samt inte att förglömma: en betygsfri skola. Om de borgerliga sköter sig finns skäl att vara optimistisk om en borgerlig valseger den 16 september 1979.